

Nieuwsbrief 01

Nieuwsbrief regio Breda en omstreken
Januari/februari 2024

Van de voorzitter.

Beste belangstellenden in het BBC,

Het nieuw bijenjaar is net als het gewone jaar weer begonnen. We hebben inmiddels een redelijke vorstperiode achter de rug en de temperatuur is weer aan het stijgen. Dus zijn er ook al weer reinigingsvluchten vastgesteld en hier en daar al wat zoektochten naar stuifmeel en nectar ook al waargenomen. Dat geeft in ieder geval aan dat de volkeren de winter hebben doorstaan, hoewel we ook al op meerdere plekken hoorden over wintersterfte, die weer groot zou zijn. We zullen het de komende maanden wel weer ervaren als de WUR en NBV de cijfers gaan publiceren...

Laten we hopen dat het dit jaar meevalt, hoewel de eerste tekenen er niet op wijzen.

Groep Kring de Baronie van de NBV organiseerde een cursus bijengezondheid.

In 5 lessen van elk twee uur hebben we de cursus gevolgd, de afgelopen weken, en hebben vastgesteld dat er nog een hele hoop te verbeteren valt aan onze zorg voor de bijen. Met name bij de bestrijding van ziekten en bedreigingen waar onze honingbij mee te maken krijgen en natuurlijk de Aziatische Hoornaar, die de nieuwste bedreiging vormt en waar men in de regio mee te maken hebben.

Omdat we het voedsel voor honingbijen, zoals we voor andere huisdieren doen, niet in de supermarkt halen maar in de ons omringende leefomgeving was er extra aandacht voor biodiversiteit.

Voedsel is de basis van de vitaliteit van onze honingbijen maar ook van alle andere insecten.

Onze leraar was Aat Rietveld, die het geheel met verve en veel kennis aan ons heeft overgebracht.

De cursus was van 14-december t/m 11 januari 2024 en was vol bezet. De kosten waren € 65,00.

De lessen waren van 19.30 uur tot 21:30 in Educatieve Boerderij Wolfslaar.

Later dit jaar volgt een tweede cursusgang en wij bevelen deze cursus van harte aan.

Zie ook:

[Nederlandse Bijenhouders Vereniging \(www.bijenhouders.nl\)](http://www.bijenhouders.nl)

<https://www.bijenhouders.nl/cursussen/cursusaanbod/bijengezondheid/>

Kansen bevorderen leefbaarheid door herstel biodiversiteit.

Iedereen die beschikt over een stuk grond heeft de mogelijkheid invloed te hebben op de leefbaarheid van onze leef- en woonomgeving. Of je nu een kleine tuin hebt of de beschikking over enkele hectaren grond, iedereen kan iets doen de biodiversiteit te herstellen en bevorderen.

Biodiversiteit staat voor een leefbare wereld voor mensen en dier.

Nieuwsbrief regio Breda en omstreken

De definitie is kortweg: de verscheidenheid aan natuurtypen / ecosystemen, de verscheidenheid van soorten in die ecosystemen en de variatie in genen (genetisch materiaal) van de aanwezige soorten. Nederland is in veel opzichten kampioen.

Helaas ook in het gebrek aan biodiversiteit. We staan op 128 op de wereldranglijst. Niet iets om trots op te zijn. Tel dat op bij de achteruitgang van het aantal insecten, dat in de afgelopen ruim 25 jaar met 75% is gezakt (Hallmann 2017).

Maar er liggen kansen dit te verbeteren. Belangrijk is dat alle grondbezitter, de kleine en de grote, zich hiervoor inspannen. Het inrichten van die grond maar vooral ook het beheren ervan vraagt speciale aandacht. Gebruik maken van inheems planten, planten van "hier" omdat deze samen leven met insecten en andere dieren van "hier".

Maar we hebben ook een eeuwenoude tuincultuur die ons planten hebben opgeleverd die inmiddels ingeburgerd zijn. Het is van groot belang om te kiezen voor soorten die goed zijn voor bijen en andere bestuivende insecten. Bestuiving en met name kruisbestuiving is de motor van de biodiversiteit. Het Bredaas Bijenhouders Collectief wil graag met u mee kijken naar de te kiezen soorten die u gaat gebruiken voor de inrichting van uw tuin of terrein.

Een goede biodiversiteit is een voorwaarde voor het leven op onze planeet.

Aat Rietveld, ambassadeur biodiversiteit van de NBV en voorzitter van BBC.

Wil je meehelpen de biodiversiteit te herstellen ? Wil je je eigen tuin en omgeving "groener" maken ?

Help je mee om **Breda een stad in een park** te maken ?

De **Bredase groene cursus** helpt je misschien. Er zijn nog plaatsen. Dus schrijf je in.

Wil je een groene omgeving?
Wil je weten wat er gebeurt om van Breda
een stad in een park te maken?
Wil je mensen ontmoeten die ook voor groen
willen gaan?

**Doe dan mee met de
Bredase Groene Cursus!**
4 avonden vol informatie,
inspiratie en ontmoetingen

Waar?
De Sleutel
Vlierenbroek 30
Breda

Wanneer?
4 maandagen:
19 februari
4 maart
18 maart
8 april

Hoe laat?
inloop 19.15
start 19.30
eind 22.00

Deze speciale cursus kost € 20.

Je leert van alles over

- hoe je in je eigen tuin, balkon en omgeving aan de slag kan,
- biodiversiteit, planten, bloemen en insecten,
- groene initiatieven in Breda,
- welke subsidies van de gemeente je kunnen helpen.

Je gaat naar huis met brochures en naslagwerk.

En de koffie en gezelligheid: die krijg je er ook bij!

De avonden worden gegeven door Aat Rietveld en Iris Blom.

Er zijn 20 plaatsen beschikbaar.

Geef je op via iris@stadsgroener.nl of **06 48 25 14 44**

Nieuwsbrief regio Breda en omstreken

BBC werkt voor een project samen met kunstenaars van KOP te Breda.

Hieronder een onderdeel van het project.

Een prachtige tekst van Patrick Abma en één van de drie kunstwerken van Maud Konings die opgesteld stonden langs een wandeling, expeditie, in de natuur op en in de omgeving van educatieve boerderij Wolfslaar.

Sinds het ontstaan van de grond onder onze voeten, krioelt zij elke dag van het leven. Zelfs in de winter, wanneer het lijkt alsof de wereld even stilstaat, gaat het leven onder ons gewoon door. Zie haar als een hoofdstad, een metropool, een plek die nooit slaapt. Het is een ecosysteem van leven en dood, waar alle energie bewaard blijft. Het blad wat vandaag valt, is de voeding voor de boom van morgen.

150.000 jaar geleden eindigde de laatste ijstijd, en daarmee werd het Holoceen ingeluid. De smeltende poolkappen creëerden wat we vandaag de Noordzee noemen, maar ook de natte grond die moerassen vormden. Hiermee werd het Nederlandse landschap geboren.

Deze grond is niet enkel het decor van een toneelstuk over tijd, maar ook een waardig personage. Een organisme wiens verhaal verteld wordt door afgebroken takken, rottende bladeren, kruipende wormen en dampende wateren.

Vele poëten hebben ooit geschreven over het romantische beeld van het vallen van dauwdruppels in de vroege morgen. Echter, is het de grond vanuit waar het water oprijst. De warme "adem van de grond" die in contact komt met koudere objecten zoals bladeren, takjes en spinnenwebben, zorgt voor de condensatie die douw vormt.

Soms probeer ik te luisteren naar hoe de aarde zachtjes ademt, naar het beest wat onder mijn voeten leeft. Ik praat met haar, fluister haar geheimen in. Ik vertel haar over het leven boven de grond, over hoe blauw de lucht kan zijn, hoe groen het bos kan kleuren en hoe de zon aanvoelt op mijn huid. Ze vertelt mij over het leven in de grond, hoe zij een thuis is voor vele dieren, hoe de wortels water opnemen en hoe fossielen zijn gevormd. Ik beloof dat ik haar ooit kom opzoeken, dat ik dan verdwijn in de grond, en één wordt met de aarde.

De rechten van de foto liggen bij Nielo Schrurs.

KOP = Kunstenaars Ontwikkel Platform.

Het volledige project is te zien op de website van KOP. www.kop.nu

Nieuws uit de Media

Duizenden bijen gestolen in Nederweert: wat moet dief met bijenkast?

[rtlnieuws.nl/27 oktober 2023](https://www.rtlnieuws.nl/27-oktober-2023)

Bij een imker in Nederweert zijn deze week duizenden bijen gestolen. En dat is lang niet de eerste keer: bijenkasten zijn in trek bij dieven. Waarom hebben zij het op deze kasten en bijenvolken gemunt?

Bijenkasten en -volken worden regelmatig de dupe van dieven. Zo was het eerder dit jaar een aantal keer raak in het Limburgse Leudal. In Rotterdam gebeurde het vorig jaar april. En in 2019 werden er in Maastricht ook bijenkasten gestolen.

Bijenhouder René van Blaricum kan erover meepraten. Zijn bijenkasten werden vorig jaar gestolen in Berlicum. "Ik weet nog steeds niet wie het gedaan zou kunnen hebben", vertelt hij aan Editie NL. "Maar het moet iemand geweest zijn met kennis van zaken. Ze hebben mijn drie beste, zwaarste kasten meegenomen."

Bijenkasten bestaan uit losse onderdelen.

"Als je een beetje stoot, vallen die uit elkaar. Dus de dieven moeten materiaal bij zich gehad hebben om de kasten dicht te binden." Hij praat bewust in meervoud. "Ze moeten wel met z'n tweeën geweest zijn, want de kasten moesten vijftig meter verslept worden."

Nieuwsbrief regio Breda en omstreken

Bestuiving

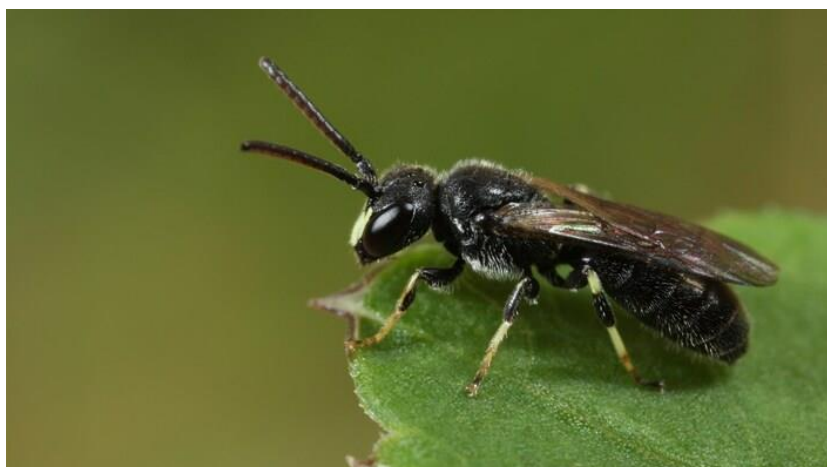
Hij vermoedt dat het mensen waren die de bijen nodig hadden om gewassen te bestuiven. "Misschien omdat hun eigen bijenvolk te zwak of dood was.

Dat zou volgens Frens Pries, bijenonderzoeker aan de Hogeschool Inholland, goed kunnen. "Bijen worden niet alleen gestolen voor de honing, maar ook voor de bestuiving. Economisch is dat een factor die belangrijker is dan de honing. Daar kun je geld mee verdienen."

"Veel bedrijven hebben eigen imkers in dienst om het te doen", gaat hij verder. "Die sjouwen de bijen 's nachts naar een plek waar ze moeten bestuiven, en na een paar weken weer ergens anders naartoe."

De bijen van Rene van Blaricum werden vorig jaar ook gestolen.

Lees ook:

[Bijzondere vondst in Arnhem: twee zeer zeldzame bijensoorten](#)

Veel honingbijen doen dat niet uit zichzelf, omdat ze een voorkeur hebben voor monoculturen, oftewel gebieden waar één soort gewas op wordt verbouwd.

"Of dat nou in de natuur is, of bij appel- en perenboomgaarden."

Nieuwsbrief regio Breda en omstreken

Toch kan een vreemde niet zomaar alles met de bijen. "Een dief weet niets over dit specifieke bijenvolk en wat daarin gaande is. Je moet je huisdieren kennen en onderhouden. Die kennis mist de nieuwe eigenaar."

Schadefonds

Bijenhouders die te maken hebben met diefstal kunnen contact opnemen met het schadefonds van de Nederlandse Bijenhoudersvereniging. "Onze leden betalen contributie", vertelt Henk Vrenooij van Imkerij Two Bee, die medeverantwoordelijk is voor het schadefonds. "Bij schade of vandalisme kunnen zij een claim indienen, en dan kijken we of we iets kunnen uitkeren. Net als met een verzekering."

De handel in bijenvolken gaat grotendeels via het internet, vertelt Vrenooij, die gisteren ook al contact heeft gehad met de gedupeerde imker uit Weert. "Online kun je meestal wel zien of iemand een handelaar is of een imker die gewoon zijn eigen volk verkoopt."

De kans is volgens hem groot dat de gestolen bijen naar het buitenland gaan. "Als je die gestolen kasten in Nederland gaat verkopen, worden ze meestal wel herkend."

**NATURE
TODAY**

Wanneer hebben bijen in Nederland bloemen het hardst nodig?

Wageningen Environmental Research, Wageningen University & Research

26-JAN-2024 - Sinds 2018 meten onderzoekers van Wageningen University & Research bijen en bloemen in het Geuldal in Zuid-Limburg om te begrijpen hoe de leefomgeving voor bijen kan worden verbeterd. De studie laat zien dat de afgelopen vijf jaar bloemen in het landschap pieken in de lente en dalen in de zomer, waardoor bijen relatief minder bloemen hebben wanneer ze zelf pieken in aantallen.

Nieuwsbrief regio Breda en omstreken

Het onderzoek is uitgevoerd binnen een breder project over [de biodiversiteit van landbouwgronden](#). Het toont aan dat bijen later in de zomer meer beperkt worden door bloemen. Dit komt doordat de bloembeschikbaarheid tijdens het seizoen afneemt, terwijl bijenaantallen dan juist toenemen. Er zijn waarschijnlijk minder bloemen in de zomer door het veelvuldig maaien en klepelen van zowel grote leefgebieden zoals graslanden, als kleine leefgebieden zoals wegbermen. Daarnaast zijn veel soortenrijke graslanden, die laat in de zomer voor veel verschillende bloemen zorgen, in de loop der jaren verloren gegaan door intensivering. Bijenaantallen daarentegen nemen toe tussen de lente en de zomer. Bij hommels gaat dit vooral om de groei van kolonies werkbijen gedurende het seizoen. Solitaire bijen nemen juist later in het seizoen in aantal toe doordat meer bijensoorten zomervliegers zijn. Deze mismatch betekent dat in de zomer meer bloemen nodig zijn voor bijen dan op dat moment aanwezig.

Meer bloemen in de zomer

Dus hoe kunnen we het aantal bloemen in de zomer verhogen? Het aanplanten van bloemenstroken ziet er leuk uit en kan bijen ten goede komen, maar in de praktijk bedekken ze maar een heel klein deel van het landschap en bevatten ze geregeld niet-inheemse planten. De beste manier om later in het seizoen meer bloemen te krijgen, is door het maaibeheer van graslanden en wegbermen aan te passen. Dit kan door het [invoeren van gefaseerd maaien](#) of gefaseerd begrazen, zodat er altijd bloemen beschikbaar zijn, en door het maaien en afvoeren in plaats van klepelen. Daarnaast kunnen bloeiende planten zoals klavers, luzerne of kruidenmengsels in het graslandbeheer worden opgenomen om het bloemaanbod te vergroten.

Een extensief beheerd weiland met een hoge bloemrijkdom in Zuid-Limburg (Bron: Reinier de Vries)

Nieuwsbrief regio Breda en omstreken

Bij-vriendelijk beheer landschapsbreed

Het lopende initiatief [Boshommellandschap Geuldal](#) heeft aangetoond dat het veranderen van het beheer van deze leefgebieden kan leiden tot een toename van het aantal bloemen. In dit initiatief werken elf partners in het Geuldal samen om landschapsbreed bij-vriendelijk beheer te implementeren. Als het aangepaste beheer wordt voortgezet en uitgebreid naar nieuwe gebieden, heeft het de potentie om het bloemaanbod sterk te vergroten, wat dan ook weer gunstig is voor bijenpopulaties.

Tekst: Gabriella Bishop en José van Paassen, [Wageningen University & Research](#)

Beeld: Gabriella Bishop (leadfoto: lentevliegende zwarte sachembij op voederwikke); Reinier de Vries

Ontwikkelingen BIJ-Gebouw

In het BIJ-Gebouw gaan we ook weer volop activiteiten uitvoeren, zoals een nieuwe leergang basiskennis imkeren; wasdoek maken en andere cursussen.

De bezoekers van Wolfslaar zullen de komende weken weer volop aanwezig zijn met mooie weer. Op woensdagen en zaterdagen zal het BBC volop aanwezig zijn in het BIJ-Gebouw om voorlichting geven aan voorbijgangers en bezoekers.

Verder is er nog steeds aan de buitenkant van alles te zien over planten en een bij-vriendelijke inrichting van de eigen tuin.

De kunstwerken van de eerder genoemde kunstenaress Maud Konings zullen een plaats krijgen in ons BIJ-Gebouw.

Verrassing van de Natuurtuin

Mocht je zelf sponsor willen worden of ken je in eigen omgeving bedrijven die dat willen dan kun je ons dit laten weten via het emailadres:

info@bredaasbijenhouderscollectief.nl.

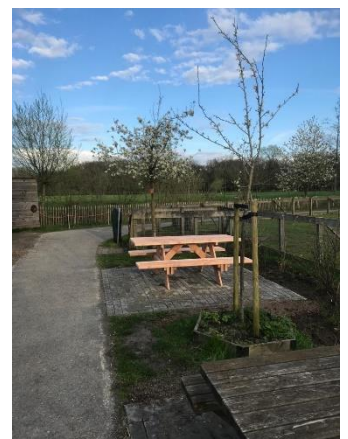
Alles komt op dit moment in herfstdracht, prachtig om te zien.

De picknick tafels zijn geplaatst platen met bijen weetjes en zijn aangebracht.

Zie hiernaast voor een voorbeeld. Is dus klaar!!

Wanneer je een bijdrage direct wilt overmaken kan dat op ons rekeningnummer: **NL68 TRIO 0198 0701 95** t.n.v.

Bredaas Bijenhouderscollectief.

ANBI status

BBC heeft de ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling). Het grootste voordeel van het hebben van een dergelijke status is, dat een donateur van een gift de mogelijkheid heeft om deze gift in aftrek te nemen bij het doen van de belastingaangifte.

Hieronder ziet u deze gegevens.